

Nové právní zásady zahájené na Mezinárodní den žen s cílem urychlit úsilí o dekriminizaci

 [unaids.org/en/resources/presscentre/featurestories/2023/march/20230308_new-legal-principles-decriminalization](https://www.unaids.org/en/resources/presscentre/featurestories/2023/march/20230308_new-legal-principles-decriminalization)



Hlavní příběh

8. března 2023

Mezinárodní výbor právníků (ICJ) spolu s UNAIDS a Úřadem vysokého komisaře pro lidská práva (OHCHR) oficiálně zahájily nový soubor právních principů odborných právníků, které mají vést aplikaci mezinárodního práva v oblasti lidských práv na trestní právo.

„Principy 8. března“, jak se jim říká, vymezují přístup založený na lidských právech k zákonům kriminalizujícím chování ve vztahu k sexu, užívání drog, HIV, sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví, bezdomovectví a chudobě.

Ian Seiderman, ředitel pro právo a politiku v ICJ, řekl: „Trestní právo patří k nejtvrdějším nástrojům, které má stát k dispozici, aby vykonával kontrolu nad jednotlivci...jako takové by však mělo být až krajním opatřením, globálně. existuje rostoucí trend k nadměrné kriminalizaci.“

"Musíme uznat, že tyto zákony nejen porušují lidská práva, ale i základní principy trestního práva jako takové," řekl.

Pro Edwina Camerona, bývalého jihoafrického soudce ústavního soudu a současného inspekčního soudce pro jihoafrické nápravné služby, jsou tyto zásady bezprostředně relevantní a použitelné pro soudce, zákonodárce, tvůrce politik, občanskou společnost a akademiky. „Zásady z 8. března poskytují jasný, dostupný a praktický právní rámec založený na mezinárodním trestním právu a mezinárodním právu v oblasti lidských práv,“ řekl.

Principy jsou výsledkem workshopu v roce 2018 organizovaného UNAIDS a OHCHR spolu s ICJ s cílem diskutovat o úloze právníků při řešení škodlivého dopadu trestních zákonů na lidská práva. Setkání vyústilo v výzvu k vytvoření souboru zásad právníků, které by pomohly soudům, zákonodárným sborům, advokátům a státním zástupcům řešit škodlivý dopad takových zákonů na lidská práva.

Principy vyvíjené během pěti let jsou založeny na zpětné vazbě a recenzích od řady odborníků a zainteresovaných stran. Byly dokončeny v roce 2022. Zpočátku se principy zaměřovaly na dopad trestních zákonů zakazujících sexuální a reprodukční zdraví a práva, konsensuální sexuální aktivity, genderovou identitu, genderové vyjádření, nezveřejňování HIV, expozici a přenos, užívání drog a držení drogy pro osobní potřebu. Později byla na základě podnětů občanské společnosti a dalších zúčastněných stran zahrnuta i kriminalizace spojená s bezdomovectvím a chudobou.

Pokračující nadměrné používání trestního práva vládami a v některých případech svévolné a diskriminační trestní zákony vedlo k řadě porušování lidských práv. Rovněž udržují stigma, škodlivé genderové stereotypy a diskriminaci na základě pohlaví nebo sexuální orientace.

V roce 2023 dvacet zemí kriminalizuje nebo jinak stíhá transgender osoby, 67 zemí stále kriminalizuje sexuální aktivity osob stejného pohlaví, 115 zemí kriminalizuje užívání drog, více než 130 kriminalizuje vystavení se HIV, nezveřejňování a přenos a více než 150 zemí kriminalizuje některé aspekty sexuální práce. .

Ve světě HIV se zneužívání a zneužívání trestních zákonů dotýká nejen práva na zdraví, ale mnoha práv, včetně: nebýt diskriminován, bydlení, bezpečí osoby, pohybu, rodiny, soukromí a tělesné autonomie. a v extrémních případech i samotné právo na život. Například v zemích, kde je sexuální práce kriminalizována, je u prostitutek sedmkrát vyšší pravděpodobnost, že budou žít s HIV, než kde je částečně legalizována. Být kriminalizován může také znamenat zbavení se ochrany zákona a vymáhání práva. A přesto kriminalizované komunity, zejména ženy, často potřebují ochranu, která je jim odepírána.

Zástupkyně výkonného ředitele UNAIDS pro oblast politiky, advokacie a znalostí Christine Steglingová řekla: „Vítám skutečnost, že tyto zásady byly zavedeny na Mezinárodní den žen (MDŽ), jako uznání škodlivých účinků, které trestní právo může a příliš často činí. mají na ženy v celé jejich rozmanitosti.“

"Neukončíme AIDS jako hrozbu pro veřejné zdraví, dokud zůstanou tyto zhoubné zákony," dodala. "Tyto principy budou pro nás a naše partnery v našem úsilí velmi užitečné."

Volker Türk, vysoký komisař pro lidská práva, také poznamenal k významu IWD: „Dnes je pro nás všechny příležitostí přemýšlet o moci a systémech ovládaných muži.“

Jeho poznámky končily slovy: „Jsem rád, že jste udělali tuto práci, musíme ji použít a musíme ji použít také v mnohem političtějším kontextu, pokud jde právě o čelit této dynamice moci.

"Upřímně řečeno, musíme si tyto otázky položit a ujistit se, že jsou nedílnou součástí toho, co lidská práva znamenají," řekl.

Na závěr Phelister Abdalla, prezident Globální sítě projektů sexuální práce se sídlem v Keni, poznamenal: „Když je sexuální práce kriminalizována, vysílá to zprávu, že sexuální pracovnice mohou být zneužívány... Jsme lidské bytosti a sexuální pracovnice mají nárok na všechna lidská práva."